

νή. Ἐκεῖ, τέλος, καταντῶσιν ἄπαντες, οἱ μὲν πρωϊ-
μώτερον, οἱ δὲ κατόπιν καὶ ὄφιαιτερον, οἱ δὲ καὶ μετέ-
πειτα, διελθόντες δὲ ὅλων τῶν σταθμῶν. Διαφέρει
δὲ τῶν ἄλλων ὁδῶν ἡ τοῦ βίου πορεία κατὰ τοῦτο μά-
λιστα· καθότι, τὰς μὲν συνήθεις ὁδούς, ὅσαι φέρουσιν
ἄπο τόπου εἰς τόπον, δύναται τις καὶ ἀπαξ καὶ πολ-
λάκις, καὶ γοργὰ καὶ ἀργὰ, καὶ δπως καὶ ὅταν θέλῃ,
βαδίσαι, καὶ μὴ βαδίσαι μηδόλως ὁ μὴ βουλόμενος·
ἄλλα τὸν δρόμον τοῦ βίου πᾶς ἀνθρωπος, ὅστιν ἀπαξ
περάσῃ τῶν μητράων ὡδίνων τὰς πύλας, ἀναγκάζεται
ἔπειτα βαδίζειν συνεχῶς καὶ ἀδιακόπως, προχωρῶν
πρὸς τὸ τέλος ἀνεπίστροφος καὶ δρομαῖος. Βάδιζε!
λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ χρόνος, ὃς βαρὺς ἔπεικτης καὶ διώ-
κτης, ἀδυσώπητος ἐφεστώς· καὶ ἡμέρα καὶ νύξ καὶ ὥρα
πᾶσα σοβαρῶς ἐπαναλαμβάνει. Βάδιζε! ποῦ;
πρὸς τὸν τάφον! Ἐκεῖ σὲ περιμένει ἡ ἀπ' αἰῶνος στη-
λογραφητίσσα διαθήκη ἔκεινη τοῦ Αἰώνιου, Θανάτω
ἀπὸ ποθανῆ! Ἐκεῖ παραδώσεις τὸν χοῦν εἰς
τὸν χοῦν. Σὺ δὲ πρὸς τὸν ὑψιστὸν Δημιουργὸν σου
μεταχωρήσεις, τὸν Θεὸν τῶν πνευμάτων καὶ πάσης
σαρκὸς, οὕτινος ὁ ἀκούμητος ὄφθαλμὸς ἄνωθεν ἐπιβλέ-
πει εἰς ὅλα τῆς ὁδοιπορίας σου τὰ διαβήματα καὶ τὰς
πράξεις· “Αἱ ὁδοὶ ἡμῶν ἐναντίον αὐτοῦ διὰ παντός·
οὐ κρυβήσονται ἀπὸ τῶν ὄφθαλμῶν αὐτοῦ, καὶ ἀπαντά-
τὴ ἔργα ἡμῶν ὡς ὁ ἥλιος (φανερὰ) ἐνώπιον αὐτοῦ.”
Ἐπειδὴ λοιπὸν ὑπάρχει τοιαύτη καὶ ἀναγκαία καὶ τα-
χεῖα καὶ ἀνεπίστροφος ἡ τοῦ βίου ὁδοιπορία, μένει πλέον
εἰς ἡμᾶς ἡ φροντίς, ἵνα πάντες βαδίζωμεν ἐτοιμαζό-
μενοι πρὸς τὴν μεγάλην ἔκεινην ἀποδημίαν. Γίνεται
δὲ ἡ τοιαύτη ἐτοιμασία, ὅστιν ἔκπληρωμεν τῆς πρὸς Θεὸν
καὶ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης τὰ νομοθετημένα χρέον.
Βαδίζεις, ἀδελφὲ, καθ' ὅλους τοὺς σταθμοὺς τῆς ζωῆς
“ἐν ὁδῷ δικαιῶν”; ἔχεις λύχνον τοῖς ποσὶ σου, καὶ
φῶς ταῖς τρίβοις σου, τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ; κατευθύ-
νεις καὶ κατορθοῖς τὴν ὁδόν σου καὶ νεώτερος καὶ ἔνως
γήρως καὶ πρεσβύτερου, στοιχῶν κατὰ τὰς ἐντολὰς τῆς
Θείας δικαιοσύνης; τότε διέρχη εὐεργετῶν, καὶ διῶ
προχωρεῖς, τοσούτῳ μᾶλλον προκόπτεις εἰς τὸν διὰ τῆς
εὐσεβείας ἀγιασμὸν καὶ καθαρισμόν. “Καὶ ὁ ἄγιος
ἀγιασθήτω ἔτι.” Καὶ φθάνεις εἰς τὸ τέρμα πλήρης
ἀγαθῶν ἐλπίδων, ὡς ἔργατης πιστὸς, ὅστις ὑπάγει πρὸς
τὸν Δεσπότην, ἀποληφόμενος τοῦ καμάτου τὸν μισθόν.
Κληθεῖς εἰς τὸν κόσμον ὑπὸ Θεοῦ, ἐπλήρωσας τὸν σκο-
πὸν τῆς ἀποστολῆς σου, καὶ ἐπιστρέφεις εὐελπίς πρὸς
αὐτόν. “Οἱ ἀγαθοποιῶν ἔκ τοῦ Θεοῦ ἔστιν, ὁ δὲ κα-
κοποιῶν οὐκ ἔγνωκε τὸν Θεόν.”

Βαδίζεις πάλιν κατὰ τὸ θέλημα τῆς σαρκός; καὶ
περιπατεῖς, οὐ καθώς σε κέκληκεν ὁ Κύριος, ἀλλ’ ἐν
ἀνομίαις ποικίλαις, ἀδικῶν καὶ τύπτων τοὺς συνδού-
λους; Καὶ τότε διέρχη, καίτοι κακεργετῶν καὶ κακο-
ποιῶν, ἀλλ’ ὅμως διέρχη καὶ τότε, καὶ διαβαίνεις τα-
χέως, οὐδὲ γίνονται τὰ βήματά σου χρονιώτερα καὶ
βραδύτερα δι’ ὅσας συγχρόνως μετ’ αὐτῶν συνεχίζεις
πράξεις τῆς ἀδικίας. Καὶ τότε, βῆμα ταχύ! καὶ

φθάνεις κακοδαίμων εἰς τὸ τέρμα, παρομοιάζων ἀπονε-
νοημένον κατάδικον, ὅστις, φέρων ἐπὶ τοῦ τραχήλου
τὸ σχοινίον τῆς ἀγγόνης, ἀτακτεῖ καὶ ἀσχημονεῖ καθ'
ὁδὸν, ἀπαγομένος εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης. “Ἡδη,
φέρ’ εἰπεῖν, διαβαίνεις τῆς ἀνθρακῆς νεότητος τὸν σταθ-
μόν. Πορεύεσαι ἐν ὁδῷ ἀμαρτωλῶν; καταχρᾶσαι τῆς
ἥλικίας τὴν ἀκμήν; ἀποστρέφεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ
τοῦ, πρὸς ὃν ὑπάγεις, Δημιουργοῦ σου, κράζων, ὡς ὁ
ἄθεος ἔκεινος τοῦ Ιώβ, “Ἀπόστα ἀπ’ ἐμοῦ· ὁδούς
σου εἰδέναι οὐ βούλομαι;” πορεύου, καὶ καταρρύπου,
καὶ ἀδίκει, διότι θέλεις· “Οἱ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι,
καὶ ὁ ὥρπων ὥρπασάτω ἔτι.” ἀλλ’ ὅμως—βάδιζε! “Ε-
φασας ἥδη εἰς τὸν εὐπαγῆ τῆς ἀνθρακῆς ἥλικίας
σταθμόν. Πάλιν ἔκτείνεις χεῖρας εἰς ἀνομίας; καὶ,
ἐφ’ ὃσον μακρύνεις τὴν πορείαν, συμμακρύνεις καὶ τὴν
ἄλυσιν τῶν ἀδικιῶν σου; καὶ κρύπτεις κατὰ τοῦ συνο-
δίτου σου σκάνδαλα καὶ παγίδας ἐν ὁδῷ ταύτη ἥ πο-
ρεύεσθε κοινῶς; παρανόμει καὶ ἀδίκει, διότι θέλεις·
“Οἱ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι.” Βάδιζε! Κατήντησας,
τέλος, εἰς τῆς γεροντικῆς καὶ πρεσβυτικῆς ἥλικίας τὸν
σταθμὸν, τὸν σεσαθρωμένον καὶ ἐτοιμόρροπον. Πά-
λιν κακοποιεῖς; “οὐδὲ προσώχθισας τῇ κακίᾳ; οὐδὲ
ἥβουλήθης συνιέναι τοῦ ἀγαθοῦ,” ἀλλ’ ἔτι μένεις
πεπωρωμένος, καὶ “πεπαλαιωμένος ἡμερῶν κακῶν;”
ἀδίκει τὸ τελευταῖον· “Οἱ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι.” Βά-
διζε, καὶ ὁ τάφος ἐγγύς. Κατάβα! Πρὶν δημος κλεί-
σης τὰ ὅμματα, στρέψον τὸ βλέμμα τῆς συνειδήσεως
ὅπισσα· τί βλέπεις, τί ἀκούεις; τὰ μακρὰ τῶν ἀδικη-
μάτων σου ἔχην, καὶ τὰς κατάρας τῆς κατόπιν σου
ἐπερχομένης γενεᾶς. Ἐπίστρεφον τὰς ὁψεῖς καὶ πρὸς
σεαυτὸν· μόνος ἥδη μένεις καὶ εὐσύνοπτος, ἔρημος πάν-
των, καὶ αὐτοῦ τοῦ δυστήνου σαρκὸυ γεγυμνωμένος·
αὐτὴν ἔχεις τὴν ψυχήν. Φεῦ! πόστας ἔχει κηλίδας εἰς
βάθος ἐντεκυίας! πόσαι μέλαιναι τῶν πράξεών σου
εἰκόνες, ὡς ἀν σκιαὶ φοβεραὶ, περιστοιχοῦσι τὸ συνει-
δός σου· “καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν, μετ’ αὐτῶν!” Ἀπό-
βλεψον, τέλος, καὶ πρὸς τὸ περιμένον σε δικαστήριον,
οὕτινος αἱ αἰώνιοι θύραι ἔνοιγονται ἐμπροσθέν
σου. “Ω ποία φρίκη! Ω ποῖος τρόμος! Ω φεῖσαι, Κύ-
ριε· ἐλέσον, Κύριε, καὶ μὴ καταλίπης εἰς τὴν ἐσχάτην
ταύτην ἀπόγνωσιν μηδένα τῶν πιστῶν σου λατρευτῶν·
μηδεὶς ἡμῶν ἀποδάνοι ἐν ταῖς ἀμαρτίαις αὐτοῦ! ἀλλὰ
καταξίωσον ἔκαστον ἵνα τὴν βραχεῖαν τοῦ προσκαίρου
βίου πορείαν διέλθῃ εὐεργετῶν.

[Ἐκ τοῦ εἰς τοὺς Ζωτικάδας Ἐπιταφίου Λόγου τοῦ Οἰκονόμου.]

ΙΑΣΙΣ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΕΡΕΘΙΣΜΟΥ.

ΜΕ διηγήθη ποτὲ φίλος μου, δτι, μεταξὺ ἄλλων συμ-
πτωμάτων δυνατοῦ ἐρεθισμοῦ τῶν νεύρων, ἡνωχλεῖτο
παραπολὺ καὶ ὑπὸ τῆς ἀγρυπνίας. Εἰς τόσον δὲ ὑψη-
λὸν βαθμὸν εἶχε φθάσειν αὐτη, ὅστε, ἀν κατὰ τὸ διά-
στημα τῆς ἡμέρας ἐλάμβανεν ἀφορμὴν νὰ εἰσέλθῃ εἰς
τὸν κοιτῶνά του, ή θέα τῆς κλίνης καὶ η ἐνθύμησις

τῶν ἀνησύχων ὥρῶν, ὅσας εἶχε περάσειν ἐπ' αὐτῆς, τὸν ἐπροξένουν φρίκην. Οὐτως ἔχων, ἔλαβε παρά τινων συμβουλὴν νὰ προσπαθήσῃ, εἰ δύνατὸν, καθ' ἣν στιγμὴν ἐπλαγίαζε τὴν νύκτα, νὰ προσηλόνῃ τὴν διάνοιαν αἵτου ἐπὶ τινος ἀντικειμένου εὐμεγέθους ἐνταυτῷ καὶ ἀπλουστάτου,—ὅποιον, λόγου χάριν, ἢ ἀχανῆς ἔκτασις τοῦ ὠκεανοῦ, ἢ ὁ τένη οὐρανῶν ἀνέφελος θόλος,—ώστε αἱ μικραὶ συγκεχυμέναι καὶ ταραχοποιαὶ εἰκόνες, αἴτινες ἵπταντο ἐμπροσθεν τοῦ νοὸς αὐτοῦ, ν' ἀποδικῶνται ἡ νὰ κατευνάζωνται διὰ τῆς ἐπιρροῆς ἐνὸς τὸ πᾶν ἀπορρόφαντος διαλογισμοῦ. Μολονότι δὲ ποσῶς δὲν ἦτο Θρῆσκος κατ' ἔκεινην τὴν ἐποχὴν, ἐστοχάσθη ὅμως δὲι, ἀν̄ ὧνειλεγνὰ ἐκλέξη ἀντικειμένον διὰ μῆς εὐμέγεθες καὶ ἀπλοῦν, τὸ ἄριστον ἡδελεν εἰσθαι ὁ Θεός. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ δοκιμάσῃ, καὶ νὰ συλλογίζεται περὶ αὐτοῦ. Ἡ ἔκβασις ὑπερέβη τὰς θερμοτέρας ἐλπίδας του· διαλογιζόμενος περὶ Θεοῦ, εὐκόλως ἀπεκοιμάτο. Ἐκάστην νύκτα προσέφευγεν εἰς τὸ αὐτὸ μέσον, καὶ τόσον τερπνὸν ἔγινεν ἐπὶ τέλους, ὡστε ἐπόθει τὴν συνήθη ὥραν τοῦ πλαγιάζειν, διὰ ν' ἀποκοιμᾶται, κατὰ τὴν φράσιν αὐτοῦ, ἐν τῷ Θεῷ. Τὸ πρὸς σωματικὴν ἀπλῶς ὡφέλειαν κατ' ἀρχὰς ἐπινοηθὲν ἀπέβη, ἐπὶ τέλους, καὶ πρὸς ψυχικὴν οἰκοδομήν.—Ο αὐτὸς Θεός, δι' οὗ ἀνεπαίστη τὴν νύκτα, ἥτον ἐν πᾶσι τοῖς διαλογισμοῖς αὐτοῦ τὴν ἡμέραν. Τὸν δὲ καιρὸν, καθ' ὃν ἐλάλησε πρὸς ἐμὲ, ὁ Θεός τοῦ Εἰαγγελίου ἥτον ἀπαστὰ ἢ σωτηρία του.—Τόσον ἀνεξερεύνητοι είναι αἱ ὁδοί, δι' ὃν φίρει ὁ Θεός ὅπισσα πρὸς ἐαυτὸν τοὺς μακρὰν ἀρεστάτας.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΟΤΑΣΙΓΚΤΩΝΟΣ.

ΠΡΟΣ τὰ τέλη τοῦ ἐν Ἀμερικῇ πολέμου τῆς ἐπαναστάσεως, ἀξιωματικός τις τοῦ στρατοῦ ἔλαβεν αἰτίαν νὰ προσδράμῃ εἰς τὸν Οὐασιγκτῶνα διὰ τινα ὑπόθεσιν, καὶ ὑπῆργεν εἰς τὴν Φιλαδέλφειαν ἐπὶ τούτῳ. Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως του ἐκλήθη εἰς γεῦμα μετὰ τοῦ στρατηγοῦ, καὶ τὴν διατεταγμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ἐμβῆκεν εἰς τὸ ἑστιατόριον, ὅπου εύρηκε πολλοὺς κυρίους καὶ κυρίας. Ἐπειδὴ δὲ τοὺς πλειοτέρους δὲν ἔγνώριζεν, ὃν καὶ φύσει αἰσχυντηλὸς, ἐκάθισε παρὰ τοὺς πόδας τῆς τραπέζης, καὶ δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὴν συνομιλίαν. Ὁλίγον διώκει πρὶν σηκωθῶσιν, ὁ στρατηγὸς ἐκάλεσεν αὐτὸν κατ' ὄνομα, καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ συμπίωσι ποτήριον οἶνου.

“Παρακαλῶ, στρατηγὲ, νὰ μ' ἔχετε παρητημένον,” ἀπεκρίθη ὁ ἀξιωματικὸς, “διότι ἔκαμα ἀπόφασιν, καὶ ἐνομθέτησα, τρόπον τινὰ, εἰς ἐμαυτὸν, νὰ μὴν οἴνοποτῶ.”

Πᾶς ὁ φθαλμὸς ἐστράφη πάραυτα ἐπὶ τοῦ νέου ἀξιωματικοῦ, καὶ ψιθυρισμὸς ἐκπλήξεως καὶ φρίκης περιῆλθε τὴν τράπεζαν. Νὰ ἥναι τις τόσον ἀχοινωνῆτος καὶ τόσον μικρόνους, ὡστε νὰ μὴ πίνῃ ποτὲ οἶνον, ἐφάνη μέγα καὶ δεινὸν θάυμα· ἀλλὰ τὸ νὰ κάμη ἀποχὴν αὐ-

τοῦ εἰς τοιαύτην περίστασιν, καὶ μάλιστα ὅτε προσφέρθη ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ Οὐασιγκτῶνος, ἦτο παντάπασιν ἀνύποφορον!

Ο Οὐασιγκτὼν κατενόησε διαμιᾶς τὰ αἰσθήματα τῶν ξένων του, καὶ παρευθὺς εἶπε, “Κύριοι, ὁ ἀξιωματικὸς ἔχει δίκαιον. Δὲν ἐπιθυμῶ ὥστε κάνεις τῶν προσκεκλημένων νὰ μεταλαμβάνῃ ἀπὸ τι παρὰ γνώμην αὐτοῦ, καὶ βέβαια δὲν θέλω νὰ παρεβαίνη ἀπόφασιν ἡ κανόνα τινα τῆς ζωῆς του εἰς τὴν μετ' ἔμοι συναναστροφήν. Τιμῶ τὸν κύριον διὰ τὴν παρρήσιαν του, καὶ διότι ἐπιμένει σταθερῶς εἰς ἀπόφασιν, ἷτις εἶναι ἀδύνατον νὰ τὸν βλάψῃ, καὶ διὰ τὴν ὅποιαν εἶμαι βέβαιος δι' ἔχει καλοὺς καὶ ἀποχρώντας λόγους.”

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ Ο ΡΥΣΙΟΣ, ΚΑΙ Η ΘΥΓΑΤΗΡ ΑΥΤΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑ.

ἘΚ τῶν λογίων ἀνδρῶν, ὅσοι ἐτίμησαν τὴν Σμύρνην εἰς τὸ διάστημα τῆς δεκάτης ὡρῶν ἐκατονταετηρίδος, ἐπισημάτισαν ἡτού ὁ πρὸς μητρὸς πάππος τοῦ Κοραῆ Άδαμαντιος Ρύσιος. «Ἡ μάτηρ μου,” λέγει ὁ Κοραῆς, «ἐλαβεν ἐλευθεριώτεραν ἀνάτροφὴν τοῦ πατρός μου, διότι εὐτύχησε νὰ ἔχῃ πατέρα Άδαμαντιον τὸν Ρύσιον, τὸν σοφώτατον ἐκείνου τοῦ καιροῦ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν φιλολογίαν ἀνδρα, ὅστις ἀπέθανεν ἐν ἔτος (1747) πρὸ τῆς γενέσεως μου. Αὐτὸς ἐχρημάτισεν ἔτι νέος ὡν διδίσκαλος τῆς Ελληνικῆς φιλολογίας εἰς τὴν Χίον, μετὰ ταῦτα ἡλθεν εἰς Σμύρνην, ὅπου ἐνύμφευθη κήρυχαν τινὰ Ἀγκυραιήν. Οὕτος, μὴ γεννήσας ἀρσενικά, παρηγόρησε τὴν ἀποτυχίαν του, σπουδάσας νὰ ἀναθρέψῃ ὡς νιός τὰς τέσσαρας θυγατέρας του, Θωμαΐδα τὴν μητέρα μου, καὶ τὰς τρεῖς αὐτῆς ἀδελφὰς, Άναστασίαν, Θεοδώραν, καὶ Εύδοκίαν. Ἡ κατάστασις τοῦ γένους ἦτο τοιαύτη τότε, ὡστε εἰς τὴν μεγαλόπολιν Σμύρνην μόναι σχεδὸν αἱ θυγατέρες τοῦ Ρύσιου ἤζευραν νὰ ἀναγινώσκωσι καὶ νὰ γράφωσι· παρὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν γραφὴν ἐδιδάχθησαν (πολλὰ δῆγον δύως) καὶ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἡ Θεοδώρα, σοφωτέρα παρὰ τὰς ἄλλας, ἀπέθανε παρθένος ἀπὸ τὸ θυνατικόν.”—Ἀλλαχοῦ ὄνομάζει τὸν ἀνδρα τούτον ὁ Κοραῆς ὅγις ἔνα ἀπὸ τοὺς πρώτους, ἀλλὰ τὸν πρώτον φιλολόγον τοῦ γένους κατ' ἔκεινην τοῦ χρόνου τὴν περίστασιν.

Ο Άδαμαντιος ούτος Ρύσιος συνέταξε ποίημα διὰ στίχων ιαμβικῶν κατὰ τῶν καταχρήσεων τοῦ Παπισμοῦ, ἐπιγραφόμενον Λατίνων Θρησκείας Ἐλέγχου τριακοντάκες, κ' ἐφόρντισε νὰ τυπωθῇ ἐν Ἀμστερδάμῳ, διὰ νὰ τὸ μυράζῃ δωρεάν εἰς τοὺς ὄμοιγενεῖς του· ἀλλ' ἀπέθανεν ἐν ἔτος πρὶν αὐτὸν ἤδη τὸ φῶς.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ τόμου*, ὅστις περιέχει τοὺς Τρικοντακτές Ἐλέγχους μετά τινων ἄλλων πεζῶν καὶ ἐμψέ-

* Περὶ τοῦ βιβλίου τούτου ἔγραψεν ὁ Κοραῆς πρὸς τὸν Κύριον Κωνσταντίνον Πετρίτσην, ἐκ Παρισιών, 28 Ἀπριλίου, 1827. Ἰδε 'Απάνθισμα Δεύτερον 'Επιστολῶν 'Άδαμαντιού Κοραῆς, Σελ. 178.